

jónir. Men bert til rentur og avdrátt fara einar 50 milljónir.

Hvussu endaliga figgjarætlanin fer at siggja út er enn ov tíðliga at siga, men einki er at ívast í, at talan verður um stórar sparingar.

Á fundi í Norðoya Javnaðarfelag seinasta hóskvöld segði Óli Heinesen, býrádsformaður, at hann vónaði ikki, at tað fór at vera neyðugt at siga fólki upp. Tað verður í hvussu er tað seinasta, sum verður gjørt. Býrádsformaðurin helt seg longu kunna vísa á ávisar sparingar ella útsetingar av ætlanum.

Hann nevndi barnagarðin, sum verður útsettur í minsta lagi tvey ár. Klaksvíkar Kommuna hevur eisini latið nýggjan skúla projektera. Hetta arbeiðið er við at vera liðugt, men enn verður eingin skúli bygdur. Hann verður eisini útsettur eina tíð. Musikkiskúlan sleppur heldur ikki undan skeringum.

Torført at fáa pengar inn

Óli Heinesen segði, at kommunan hevur í mongum førum ilt við at fáa pengar inn. Millum annað fyrri dagrøktararpláss, og Klaksvíkar Havn hevur neyvan pengar til lönir. Býrádsformaðurin helt fyrri, at verða ikki munagóðar sparingar settar í verk verður gálin endi. Tað er ikki meir enn at kommunan er fôr fyrri at klára sínar lógarbundnu skyldur, segði Óli Heinesen.

Timbarmenninir frá seinastu samgongu

At tað er lættari at brúka pengar enn at spara koma m.a. klaksvíkingar nú at sanna. Tí nú koma timbarmenninir frá seinastu samgonguni við Jógvan Keldu sum býrádsformanni. Tá bleiv brúkt í ólukkumáta. Í 1988 vóru játtadar 55,6 milljónir til íløgur, men tá avtornaði vóru ikki færri enn 68 milljónir nýttar. Millum hesar skulu nú gjaldast aftur, og tað fer at merkjast.

tór.-

Skuldin hjá landskassanum minkaði

— meðan privata og kommunala vaks við rúkandi ferð. Javnaðarlandsstýrið royndi at tálma nýtsluni, meðan m.o. bankarnir spældu hasard við føroyska búskapinum, sigur Vilhelm Johannesen, fyrrverandi landsstýrismaður, sum vísir á, at í 1985 var landskassaskuldin uttanlands 700 milljónir í mun til 250 milljónir í fjør.

Landskassans partur av uttanlandaskuldini var í 1985 umleið 700 milljónir ella 17%. Í fjør var hesin partur 250 milljónir ella 4%. Hetta sigur okkum so mikið, at landskassin bert eigur ein evarskan lítlan part av teirri nógv umtalaðu uttanlandsskuldini, segði Vilhelm Johannesen, lögtingsmaður á fundi í Norðoya Javnaðarfelag.

Hinvegin kann eingin avnokað, at parturin av uttanlandaskuldini hjá øðrum er nógv vaksin. Millum annað privati parturin og onkrir stovnar so sum SEV. Hesin privati parturin er væl hjálptur av føroysku bankunum, sum hava gjørt alt fyrri, at skuldbinda fólk, segði Vilhelm og helt, at høvdu vit fingið ein vælverkandi landsbanka, sum ætlanin var hjá Javnaðarflokkinum seinastu mongu árin, var hetta ikki hent.

Borgarlígu forðaðu landsbankanum

Í 1978 var lóg um landsbanka samtykt. Hesin var kortini ikki settur á stovn tá, men ymiskar fyrirreikingar vóru gjørdar. Í 1981 fingi vit tað sokallaða borgarlíga alternativ við Paula Ellefsen sum kransakøufuguri, og landsbankin fór í skuffuna, og sást ikki aftur hetta valseiðið.

Seinri var landsbankastjóri settur, høli fingin til vega, men kom landsbankin kortini ikki rættiliga í gongd, og nú hedan samgongan er komin fram at litið sum talar fyrri, at nakar landsbanki fer at virka, segði Vilhelm sum helt tað vera stórt spell, tí við einum tilíkuð ambóði var møgulegt at stýra øllum

peningastreyminum til og úr Føroyum. Júst tí, vit hava brúk fyrri.

Avleiðingarnar av SEV útbýggingini

Sum ein av teimum stóru syndarunum til nógv øktu uttanlandsskuldina nevndi Vilhelm SEV-útbýggingina í Eysturoyni. Hann segði, at ein stóur partur av arbeiðinum fór í gongd hóast SEV als ikki hevði fingið loyvi til tess. Hetta var orsøkin til, at SEV nú noyðdist at koma til løgtingið at biðja um figgjan av 100 milljónum, sum elfelagsskapurin hevur í leysaskuld hjá byggifelagnum Højgaard & Schultz.

Ei undur í at kassin bleiv tómur

At landskassin í dag sigst vera tómur segði Vilhelm seg ikki undrast yvir.

Tá landsstýrið var skipað í januar var eitt hitt fyrsta manningin tá gjørdi, at geva øllum føroyingum eins og út-lendskum lángevarum eitt stórt sjókk við mikið uppreklameraðu og nýggj-um tølum um uttanlandaskuldina.

Harnæst at koyra fleiri virki á húsagang sum landið veðhefti fyrri. Millum annað Skála Skipasmiðju, skipasmiðjuna í Vági, Nordafar og Blue North. Hetta kundi sjálvandi ikki gera annað enn tæma landskassan, segði Vilhelm.

SEV-útbýggingin í Eysturoynni hevur ikki pynta upá tølini viðvíkjandi uttanlandaskuldini, sigur Vilhelm Johannesen.

Tóku pengarnir úr felagnum

Vilhelm Johannesen vísti eitt og annað órímligt viðvíkjandi vinnuni. Sum dømi nevndi hann eitt fiskavirki. Hetta virki hevði eitt gott ár. Eigarnir gjørdi tá av, at uppskriva partapeningin, og tóku 3,5 milljónir út úr felagnum. Hetta gjørdi teir ístaðin fyrri at lata pengarnar standa í virkinum sum trygd móti verri tíðum.

Og tær verri tíðirnar komu so eisini. Virkið hevði hall næsta árið, men tá varð røkingin bert send landskassanum.

Eitt dømi av fleiri um hvussu vinningurin kemur eigarunum til góða, men tá verri gongst verður røkingin send hinum føroyska skattgjaldaranum, segði Vilhelm Johannesen.

tór.-

Vilhelm Johannesen, lögtingsmaður: Ei undur í at landskassin bleiv tómur

